

Ministerieel besluit tot bescherming van de molen Van Wanzele en bakstenen boogbrugje als monument in Oostkamp (Ruddervoorde) en van de omgeving met stroomopwaartse loop van de Grote Beek als dorpsgezicht in Oostkamp (Ruddervoorde) en Wingene (Zwevezele)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 7 november 2012 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen molen Van Wanzele en bakstenen boogbrugje in OOSTKAMP (RUDDERVOORDE) met de omgeving met stroomopwaartse loop van de Grote Beek als dorpsgezicht in OOSTKAMP (RUDDERVOORDE) en WINGENE (ZWEVEZELE);

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 3 oktober 2013,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd, met inbegrip van de cultuurgooderen die er integrerend deel van uitmaken, zoals opgesomd in de lijst als bijlage bij dit besluit, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de industrieel-archeologische waarde als monument:
 molen Van Wanzeele met inbegrip van schoorsteen, turbinehuis en rootbunker, gelegen in Oostkamp, (Ruddervoorde), Watermolenstraat 2 en zonder nummer bekend ten kadaster:
 Oostkamp, 5de afdeling, sectie F, perceelnummers 688P(DEEL), 688R (DEEL), 691B (DEEL) en DEEL openbaar domein Grote Beek, zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Wegens de historische waarde als monument:
 bakstenen boogbrugje over de Grote Beek, gelegen in Oostkamp (Ruddervoorde), Watermolenstraat zonder nummer bekend ten kadaster:
 Oostkamp, 5de afdeling, sectie F, openbaar domein Watermolenstraat (Ruddervoorde), zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Wegens de industrieel-archeologische en de historische waarde als dorpsgezicht:
 omgeving van de molen Van Wanzeele met stroomopwaartse loop van de Grote Beek, gelegen in Oostkamp (Ruddervoorde), niet bepaald zonder nummer, Watermolenstraat zonder nummer, Westkantstraat zonder nummer en in Wingene (Zwevezele), Watermolenstraat zonder nummer bekend ten kadaster:
 Oostkamp, 5de afdeling, sectie F, perceelnummers 688P, 688R, 691B, 693F (DEEL), 694B2 (DEEL), 694W (DEEL), 695C, 697B, 697E, 698, 699/2, 699D, 700, 701A, 702, 703, 704, 705, 706, 707A, 708, 709, 710A, 711A, 712, 715B, 717, 718/2, 718B, 718C en DEEL openbaar domein Grote Beek en DEEL openbaar domein Watermolenstraat (Ruddervoorde), buurtweg nummer 21 (DEEL), buurtweg nummer 28 (DEEL) en Westkantstraat (DEEL) en
 Wingene, 2de afdeling, sectie A, perceelnummers 123C,125C,18B en DEEL openbaar domein Watermolenstraat (Zwevezele), zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De molen Van Wanzeele met inbegrip van schoorsteen, turbinehuis en rootbunker, gelegen in Oostkamp (Ruddervoorde), Watermolenstraat 2 en zonder nummer, wordt beschermd als monument omwille van de:

Industrieel-archeologische waarde:

De molen Van Wanzeele is een watermolen met een goed afleesbaar en eigen functioneel en typologisch verhaal. De technische installatie staat nagenoeg volledig in dezelfde configuratie als ten tijde van de werkende maalderij. In zijn volledigheid getuigt de molen op waardevolle wijze van bepaalde algemene ontwikkelingen in de paragratische en voedselsector (economische, technische, energetische diversificatie) gedurende de 19de en eerste helft van de 20ste eeuw. De functionele evolutie en de evolutie in de types gebruikte aandrijfkracht illustreren de continue zoektocht van de

19de- en 20ste-eeuwse molenaar naar vernieuwing en diversificatie. De evolutie in de aandrijfkracht illustreert de technische en energetische ontwikkelingen, waarbij lokale bedrijven de traditionele aandrijving aanpasten aan nieuwe uitvindingen en producten op de markt. De watermolen met houten onderslagrad werd gecombineerd met een windmolen, wat typologisch uitzonderlijk is. Na het verdwijnen van de windmolen doet men beroep op een stoommachine, dieselmotor en tot slot elektromotoren om watergebrek op te vangen. Het onderslagrad wordt in 1925 vervangen door een moderne Francisturbine. De schoorsteen getuigt nog van de aanwezigheid van de stoommachine en stoomketel. Het bewaarde turbinehuis met turbine en de twee elektromotoren getuigen van de laatste fase in de evolutie van de aandrijving in de watermolen Van Wanzeele. De overbrengingsassen, riemen met riemschijven, tand- en kamraden,... illustreren de innovaties in de overbrengingssystemen in de 19de en 20ste eeuw. Het intern transport gebeurde zowel met het traditionele luiwerk, als met elevatoren en een elektrische goederenlift. De functionele evolutie is typerend voor de kleine maalderijen, die door diversificatie de concurrentie met grote(re) bedrijven en industriële maalderijen trachtten aan te gaan. De oorspronkelijke functie van oliemolen werd al in 1826 aangevuld met stenen voor het malen van graan. In de vroege 20ste eeuw volgen een melkerij en een roterij-zwingelarij. Elektriciteit voor eigen gebruik werd opgewekt vanaf het interbellum tot de komst van het elektriciteitsnet in Ruddervoorde. De rootbunker is een relict van de rol van de molen in de vlasindustrie. De laatste functie was deze van maalderij. Uit deze periode zijn de meeste installaties bewaard, namelijk een wanmolen, 2 maalstoelen (firma Koppen & Frings; firma Jules Theuninck), een cilindermolen of haverpletter (firma Hofflack) en een buil (firma Jules Theuninck). Een van de maalstoelen is een zeldzaam geworden voorbeeld van een Koppen-maalstoel, een uitvinding van de firma Koppen & Frings uit het interbellum.

Het bakstenen boogbrugje over de Grote Beek, gelegen in Oostkamp (Ruddervoorde), Watermolenstraat zonder nummer, wordt beschermd als monument omwille van de:

Historische waarde:

Het nabijgelegen bakstenen boogbrugje is een relict uit de ontsluiting van de agrarische samenleving rond 1900, waarbij de voormalige privé-weg werd vervangen door een meer noordelijk gelegen openbare weg, de Watermolenstraat. In functie hiervan werd een eenvoudige bakstenen segmentboogbrug aangelegd.

De omgeving van de molen Van Wanzeele met stroomopwaartse loop van de Grote Beek, gelegen in Oostkamp (Ruddervoorde), niet bepaald zonder nummer, Watermolenstraat zonder nummer, Westkantstraat zonder nummer en in Wingene (Zwevezele), Watermolenstraat zonder nummer, wordt beschermd als dorpsgezicht omwille van de:

Industrieel-archeologische waarde:

De stroomopwaartse loop van de Grote Beek, vroegere Rinkbeek, tussen de molen en de Watermolenstraat (Zwevezele) vormt een kunstmatige verbreding, vermoedelijk reeds gerealiseerd bij het begin van de bedrijfsactiviteit van de watermolen omstreeks 1821, en was vereist om in het reliëfarme landschap een extra debiet op te sparen in functie van de maalvaardigheid. De verbreding volgt het kronkelend verloop van de oorspronkelijke beekbedding.

Historische waarde:

Het omgevend valleisegment rond de watermolen met akkers, graslanden en perceelsrandbegroeiingen begrepen tussen de Watermolenstraat (Ruddervoorde), de buurtweg nummer 28, de Watermolenstraat (Zwevezele), de Westkantstraat en de buurtweg nummer 21 omvat de historisch verbrede stroomopwaartse loop van de Grote Beek tussen de molen en de Watermolenstraat (Zwevezele) en vormt een gaaf en cultuurhistorisch waardevol ruraal landschap met een alleenstaand, kleinschalig industrieel molenbedrijf. De schoorsteen bij de watermolen fungeert als positief, beeldbepalend baken in deze omgeving. De beekoeverbegroeiing en enkele overige lijn- en puntvormige landschapselementen verfraaien deze omgeving.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

Brussel,

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS

06 DEC. 2013